

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 59857/16

Ergin AKTAŞ / Türkiye

Başkan,

Egidijus Kūris,

Hâkimler,

Ivana Jelić,

Darian Pavli,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 28 Ocak 2020 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 17 Ekim 2016 tarihinde sunulan, yukarıda belirtilen başvuruyu, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuran tarafından cevap olarak sunulan görüşleri göz önünde bulundurarak gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Ergin Aktaş, Türk vatandaşı olup, 1988 doğumludur ve Menemen’de hükümlü olarak bulunmaktadır. Başvuran, Mahkeme önünde İstanbul Barosuna bağlı Avukat G. Tuncer tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. 9 Şubat 2011 tarihinde, bir karakola el yapımı ikinci bir bombayı atmaya hazırlandığı sırada, bomba başvuranın elinde patlamıştır. Doktorların başvuranın yaralanmasını dikkate alarak başka bir seçeneğin olmadığına karar vermeleri nedeniyle, ilgilinin sol ön kolu ve sağ eli kesilmiştir. Bu süre zarfında, başvuran hakkında tutukluluk kararının verilmesi nedeniyle, başvuran, taraflarca belirtilmeyen bir tarihte hastaneden cezaevine sevk edilmiştir.

5. Başvuran, 19 Ocak 2012 tarihinde, adam öldürmeye teşebbüs ve patlayıcı madde bulundurma, terör örgütü adına işlenen ve böylelikle Devletin anayasal düzenine saldırı olarak değerlendirilen fiiller nedeniyle ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Bu karar, Yargıtay tarafından 18 Haziran 2012 tarihinde onanmıştır.

6. Başvuranın konulduğu cezaevleri, ilgilinin hükümlülük koşulları ve ilgili hakkında düzenlenen tıbbi raporlar ve mevcut başvurunun incelenmesiyle ilgili farklı hukuki belgeler aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Başvuranın Tutulduğu Cezaevleri Hakkında Bilgiler

7. Başvurunun, aşırı kalabalık olma durumuyla, doğal ışık eksikliğiyle veya benzer bir konuyla ilgili olabilecek herhangi bir şikâyet ya da yön

içermemesi nedeniyle, olay ve olgular, başvuranın farklı cezaevlerinde tutulduğu odaların büyüklüğüne, pencerelerin sayısına ve boyutlarına, odaların dışında geçirilen zamana, kişisel alana, hükümlü başına düşen yatak sayısına, yürüyüş avlusuna erişimine vb. ilişkin ayrıntıları kapsamayacaktır. Başvuranın bulunduğu çok kişilik bütün yaşam alanlarında, hâlihazırda erişilebilir olan ayrı odalarda sıhhi tesisat bulunmaktaydı.

8. Bu bağlamda, Hükümet, başvuran tarafından itiraz edilmeyen aşağıdaki bilgileri sunmuştur. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının tek kişilik odalarda infaz edileceğini belirten, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un (aşağıda "Cezaların İnfazı Hakkında Kanun" olarak anılacaktır) 25. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendine rağmen, başvuran, Metris R tipi Cezaevinde kalması haricinde, günlük işlerde hükümlü arkadaşlarının yardımından yararlanabilmesi amacıyla çok kişilik odalarda tutulmuştur. Başvuran ayrıca yine, diğer hükümlüler kadar, avukatlarıyla ve yakınlarıyla telefonla konuşma veya bu kişiler tarafından ziyaret edilme imkânına sahip olmuştur. Başvuran ayrıca, bir televizyon ve radyodan yararlanmış ve yayınları alma imkânına sahip olmuştur.

9. Başvuran, hastaneye yatırılmasının ardından, 29 Mart 2011 tarihine kadar, Ağrı M tipi Cezaevinde tutulmuştur. Başvuranın kronolojik olarak tutulduğu cezaevleri aşağıda yer almaktadır:

- Erzurum H Tipi Cezaevi,
- Metris T Tipi Cezaevi (No. 1),
- Metris R Tipi Cezaevi (29 Ağustos'tan 14 Kasım 2013 tarihine kadar)
- Erzurum H Tipi Cezaevi,
- Silivri Cezaevi,
- Metris R Tipi Cezaevi (2 Ağustos'tan 25 Nisan 2016 tarihine kadar)
- Menemen R Tipi Cezaevi (yukarıda belirtilen son tarihten itibaren bugüne kadar).

10. R Tipi Cezaevleri, hareket kabiliyeti kısıtlı hükümlüler veya hasta hükümlüler için özel bir donanıma sahiptirler ve ayrıca bu cezaevlerinde tıp merkezleri ve fiziksel rehabilitasyon merkezi bulunmaktadır. Başvuran, Metris R Tipi Cezaevinde, alanı 27 m² olan ve sıhhi tesisatı sürekli erişilebilir şekilde bağlantılı bir odada bulunan üç kişilik bir yaşam alanında tek başına tutulmuştur. Menemen R Tipi Cezaevinde, başvuran, alanı 13,65 m² olan ve sıhhi tesisatı yarı yükseklikte bir duvarla çevrili olarak aynı odada bulunan tek kişilik bir yaşam alanında tutulmuştur. R tipi cezaevlerinde de, alaturka tuvaletlerin bulunduğu diğer cezaevlerinin aksine, alafrağa tuvaletler yer almaktadır. Yukarıda belirtilen son cezaevinde, başvuranın odasında bulunan musluklar da, musluk kolunun çevrilmesini gerektiren modeller yerine, kolun yukarıdan aşağıya doğru hareket ettirilmesiyle kullanılan modellerle değiştirilmiştir.

11. Hemşireler ve yardımcı personel, bu türden bir cezaevinde günlük yaşama ilişkin işlerde hükümlülere yardımcı olmak için günün 24 saati hizmet vermektedirler.

12. Başvuran, 2, 10, 16 ve 26 Mayıs 2016 tarihlerinde, haftalık banyo yapmak için bakıcıların yardımını reddetmiştir. Söz konusu banyoyu reddetme durumu, yürüyüş avlusuna çıkmayı reddetmeyle birlikte, 2016 yılının Haziran ve Temmuz aylarında devam etmiştir. Başvuran, belirtilmeyen bir tarihte, hükümlü arkadaşlarıyla birlikte bir başka cezaevinde kalmayı tercih ettiğini belirtmiştir. Başvuranın talebi reddedilmiştir, ancak özellikle, ilgilinin günlük yaşamını kolaylaştırmak amacıyla sıhhi tesisatla ilgili diğer pratik tedbirler uygulanmıştır. Hükümet tarafından sunulan fotoğraflar ayrıca, bu tek kişilik odada bir buzdolabının ve bir televizyonun bulunduğu tespit edilmesine imkân vermektedir.

13. Başvuran, 2019 yılında, hareket kabiliyeti kısıtlı olan iki hükümlüyle birlikte hâlihazırda bulunduğu üç kişi için öngörülen bir odaya nakledilmiştir.

2. Başvuranın Sağlık Durumu ve Buna İlişkin Farklı Prosedürler

a) Başvuranın Tıbbi Takibi

14. Kapsamlı tıbbi dosya, başvuranın hükümlülük süresi boyunca sıkı bir tıbbi takipten yararlandığının anlaşılmasını sağlamaktadır. Özellikle farklı hastanelerin ortopedi, nöroşirurji, fizyoterapi, kulak burun boğaz ve diş sağlığı bölümlerinde birçok muayene ve müdahale yapılmıştır.

15. Başvurana, 10 Haziran 2011 tarihinde, her iki eli için protezler sağlanmıştır. Belirtilmeyen bir tarihte, başvuranın Ümraniye T Tipi Cezaevinde bulunmasına rağmen (14 Kasım 2013 tarihinden 15 Mayıs 2015 tarihine kadar), ilgiliye yeni protezlerin sağlanması için tıbbi bir prosedür başlatılmış, ancak başvuran bunu reddetmiştir. Bir doktor, 29 Mayıs 2015 tarihinde, düzenlediği raporunda, başvurana Silivri Cezaevine kabul edilmesi sırasında sağlanan yeni protezleri kullanmasının tavsiye edildiğini, ancak başvuranın bunları kullanmayı reddettiğini belirtmiştir. Başvuranın protezleri kullanmayı reddettiğini belirten tutanak, 26 Nisan 2016 tarihinde, Menemen R Tipi Cezaevi İdaresi tarafından düzenlenmiştir.

16. Başvuran, belirtilmeyen tarihlerde, cezasının infazının ertelenmesini reddeden kararları protesto etmek için açlık grevleri başlatmıştır. Başvuran, 18 Temmuz 2019 tarihinde teşhis edilen akciğer enfeksiyonu nedeniyle tedavi edilmiştir.

b) Tıbbi Raporlar ve Sağlık Nedenleriyle Cezanın İnfazının Ertelenmesine İlişkin Kararlar

17. Başvuran ayrıca, cezasının ertelenmesi için resen ya da talebi üzerine başlatılan birçok prosedüre tabi tutulmuştur.

18. Aşağıda belirtilen bütün tıbbi raporlarda, Adli Tıp Kurumu, başvuranın sağlık durumunun Cumhurbaşkanlığı affı için öngörülen ihtimaller arasında yer almadığını belirtmiş ve her defasında başvuranın tehlike arz etmesine ilişkin değerlendirmenin kendi yetkisi dâhilinde

olmadığını tekrarlayarak, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 16. maddesi (sağlık durumu nedeniyle cezanın infazının ertelenmesi) ve 105/A maddesi (denetim altında tutulmak suretiyle şartlı tahliye) bakımından başvuranın durumunu değerlendirmiştir. Bu rapor ve prosedürlerin somut olaya ilişkin diğer ayrıntıları aşağıda ifade edilmektedir.

19. Adli Tıp Kurumu 3. Dairesi, 9 Temmuz 2013 tarihli raporuyla, başvuranın engelli olmasını dikkate alarak, ilgilinin kişisel ihtiyaçlarını tek başına karşılayamayacağını belirtmiştir.

20. Başvuran, bu raporu göz önünde bulundurarak, tahliye edilmesini talep etmiştir. Cumhuriyet Savcısı, 14 Ağustos 2013 tarihinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilen kişilerin cezasının infazının hiçbir durumda durdurulamayacağını ve tıbbi gereklilikler hariç bütün tıbbi tedavilerin bir cezaevinde veya devlet hastanelerinin ya da üniversitelerin yüksek güvenli bölümlerinde uygulanması gerektiğini belirten, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 25. maddesinin 1. fıkrasının (i) bendine atıfta bulunarak bu talebi reddetmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, 9 Ekim 2013 tarihinde, başvuran tarafından bu karara karşı yapılan itirazı reddetmiştir.

21. Adli Tıp Kurumu 3. Dairesi, 30 Nisan 2014 tarihinde, düzenlediği raporunda, başvuranın tıbbi bir takipten yararlandığı sürece, ilgilinin engelli olmasının hayati bir tehlike arz etmediğini, ancak yardım almadan kişisel ihtiyaçlarını karşılayamayacağını belirtmiştir.

22. Cumhuriyet Savcısı ve yetkili ağır ceza mahkemeleri, 27 Mayıs, 4 Temmuz ve 6 Ağustos 2014 tarihlerinde, Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 25. maddesinin 1. fıkrasının (i) bendine ve başvuranın tehlike arz etmesine atıfta bulunarak, cezanın infazının ertelenmesi talebini sırasıyla reddetmişlerdir.

23. Adli Tıp Kurumu 3. Dairesi, 17 Şubat 2016 tarihli raporuyla, başvuranın sağlık durumunun Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 16.

maddesinin 6. fıkrasının ve 105/A maddesinin uygulama alanına girdiği şeklinde değerlendirildiğini belirtmiştir.

24. Cumhuriyet Savcısı ve Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Mart ve 29 Nisan 2016 tarihlerinde, söz konusu Kanun'un 25. maddesine atıfta bulunarak, başvuranın cezasının infazının ertelenmemesine karar vermişlerdir.

25. İzmir Katip Çelebi Devlet Hastanesi, 5 Nisan 2017 tarihinde, cezanın infazının başvuran açısından hayati bir tehlikeye yol açmadığını ve başvuranın R tipi bir cezaevinde tutulmasının uygun olduğunu belirten bir tıbbi rapor düzenlemiştir.

26. Bu prosedürün son bölümü, Adli Tıp Kurumunun 15 Ocak 2018 tarihli benzer tıbbi raporuyla ve sonuncusu 17 Temmuz 2018 tarihli olan, adli makamların yukarıda belirtilen kararlarına benzer kararlar ile gerçekleştirilmiştir.

c) Anayasa Mahkemesinin Kararı

27. Başvuran, Anayasa Mahkemesine 4 Eylül 2014 tarihinde sunduğu bireysel başvurusunda, cezasının infazının ertelenmesinin reddedilmesinin yeterince gerekçelendirilmediği ve kendisi hakkında bir ayrımcılık teşkil ettiği gerekçesiyle, Sözleşme'nin 2, 3, 5 ve 14. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

28. Anayasa Mahkemesi, 21 Eylül 2016 tarihli kararıyla, başvuranın kaldığı cezaevlerinin fiziksel koşullarını özetlemiş, ilgiliye özel ihtiyaçlarına uygun imkânları sunmak için özel bir ihtimam gösterildiği kanısına varmış, ilgili hakkında hayati bir tehlikenin bulunduğunu belirten herhangi bir tıbbi raporun mevcut olmadığını vurgulamış ve ilgilinin bireysel başvurusunun kabul edilemez olduğu sonucuna varmıştır.

d) İdari Mahkemelerin Kararları

29. Başvuran, 2016 yılında tam yargı davası açmıştır. Başvuran, Menemen R Tipi Cezaevinde bulunduğu odanın alanının yetersizliğinden,

sihhi tesisatın tek kişilik yaşam alanında ayrı bir odada bulunmamasından, odasına gelen kötü kokulardan, sıcak suyun sağlanmamasından, yalnızca her gün bir saat yürüyüş avlusuna çıkmasına izin verilmesinden ve yürüyüş avlusundan her dönüşünde aranmasından ve yemek yeme, giyinme ve tuvalet ve duş ihtiyaçlarını karşılama konusunda sıkıntılar yaşamamasından şikâyet etmiştir.

30. Cezaevi İdaresi, görüşlerinde, bütün yaşam alanlarında sınırsız sıcak ve soğuk suyun sağlandığı, sihhi tesisatla ilgili herhangi bir sorunun ve dolayısıyla kokunun olmadığı, İl İnsan Hakları Kurulu Başkanlığı tarafından cezaevinin işleyişine ilişkin düzenli denetimlerin yapıldığı ve bu Başkanlığın son iki raporunda, bakıcıların görevlerini uygun bir şekilde yerine getirdiklerinin belirtildiği yönünde cevap vermiştir.

31. İdare Mahkemesi, 27 Şubat 2018 tarihinde, yukarıda belirtilen unsurları göz önünde bulundurarak başvuranın davasını reddetmiştir. Bu karar, 7 Şubat 2019 tarihinde kesinleşmiştir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uluslararası Hukuk Kuralları

32. İç hukuk kurallarına ve hükümlülerin sağlığı konusunda Avrupa Konseyinin ilgili metinlerine ilişkin olarak, Mahkeme, *Gömi/Türkiye* (No. 38704/11, §§ 40-49, 19 Şubat 2019) kararına atıfta bulunmaktadır.

ŞİKÂYETLER

33. Başvuran, sağlık durumunun hükümlülüğüne ilişkin koşullara uygun olmamasından şikâyet etmek için Sözleşme'nin 2, 3 ve 5. maddelerini ileri sürmektedir. Başvuran, ulusal makamlar tarafından cezasının infazının ertelenmesinin reddedilmesi nedeniyle iç hukuk yollarının etkin olmamasından şikâyetçi olmaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

34. Başvuran, sağlık durumunun özellikle engelli olmasının hükümlülük koşullarına uygun olmadığını ve dolayısıyla tahliye edilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Başvuran aynı zamanda, tahliye taleplerine ilişkin kararların yalnızca ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilen kişilerin cezasının infazının ertelenmesini yasaklayan Kanun'a dayanmasından ve böylelikle yeterince gerekçelendirilmemesinden şikâyet etmektedir.

35. Hükümet, başvuranın iddialarına karşı çıkmaktadır. Hükümet, başvurana tıbbi bakımın sağlandığını ayrıntılı olarak belirtmekte ve kendi ifadesine göre ilgilinin uygun olan hükümlülük koşullarını anlatmaktadır.

36. Mahkeme, bir şikâyetin, olgusal iddialar ve hukuki argümanlar olmak üzere iki unsur içerdiğini hatırlatmaktadır. Mahkeme, *jura novit curia* (hâkim hukuku kendiliğinden uygular) ilkesi uyarınca, Sözleşme ve Protokolleri gereğince başvurular tarafından ileri sürülen hukuki gerekçelerle sınırlı kalmamaktadır ve bir şikâyeti, başvurular tarafından ileri sürülenler dışındaki Sözleşme maddeleri ya da hükümleri kapsamında inceleyerek, bu şikâyete konu edilen olaylara ilişkin yapılacak hukuki nitelendirme hususunda karar verebilmektedir (*Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD], No. 37685/10 ve 22768/12, § 126, 20 Mart 2018). Somut olayda, Mahkeme, başvuruların şikâyetlerinin yalnızca Sözleşme'nin 3. maddesi açısından incelenmesinin uygun olduğu kanaatine varmaktadır. Söz konusu madde aşağıdaki şekildedir:

“ Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz. ”

A. Genel İlkeler

37. Mahkeme, hükümlülük koşullarına ilişkin ilkelerle ilgili olarak, *Ananyev ve diğerleri/Rusya* (No. 42525/07 ve 60800/08, §§ 139-159, 10

Ocak 2012), *Muršić/Hırvatistan* ([BD], No. 7334/13, §§ 96-141, 20 Ekim 2016) ve *Rezmiveş ve diğerleri/Romanya* (No. 61467/12 ve diğer 3 başvuru, §§ 71-80, 25 Nisan 2017) kararlarına atıfta bulunmaktadır.

38. Bilhassa ağır engelli bir kişi için uygun olmayan hükümlülük koşullarına ilişkin olarak, Mahkeme, *Price/Birleşik Krallık* (No. 33394/96, §§ 25-30, AİHM 2001-VII) kararına atıfta bulunmaktadır.

39. Mahkeme, kendi içtihadına göre, kötü muamelenin, Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamına girmesi için, asgari ağırlık eşiğine ulaşması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bu asgari eşiğin değerlendirilmesi özünde göreceli olup, davaya ilişkin verilerin tamamına, özellikle muamelenin süresine ve fiziksel ve ruhsal etkilerine, bazen de mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumuna bağlıdır (*Gäfgen/Almanya* [BD], No. 22978/05, § 88, AİHM 2010 ve *Bouyid/Belçika* [BD], No. 23380/09, § 86, AİHM 2015). Bu açıdan, muamelenin olumsuz yönler içermesi yeterli değildir (*Guzzardi/İtalya*, 6 Kasım 1980, § 107, A Serisi No. 39 ve *Messina/İtalya (No. 2)* (k.k.), No. 25498/94, AİHM 1999-V).

40. Mahkeme ayrıca, sağlık durumu, yaş ve ağır fiziksel engelin, hükümlü olarak tutulmaya katlanabilme gücünün Sözleşme'nin 3. maddesi bakımından değerlendirildiği durumları oluşturduğunu hatırlatmaktadır. Sözleşme'nin 3. maddesinden, sağlık nedenleriyle bir hükümlüyü tahliye etme yönünde genel bir yükümlülüğün bulunduğu sonucuna varılamasa bile, söz konusu madde, her durumda, Devletin, özellikle gereken tıbbi tedavilerin uygulanması yoluyla, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin fiziksel bütünlüğünü korumasını gerektirmektedir (*Mouisel/Fransa*, No. 67263/01, §§ 38-40, AİHM 2002-IX). Mahkeme ayrıca, her mahkûmun, hakkında alınan tedbirlerin uygulanmasına ilişkin yöntemlerin, kendisine hükümlülüğe bağlı olarak duyulan acının kaçınılmaz seviyesini aşan bir yoğunlukta bir üzüntü veya sıkıntı vermemesini sağlayacak şekilde insan onuruna yakışır hükümlülük koşullarında bulunma hakkına sahip olduğunu belirtmiştir (*Kudła/Polonya* [BD], No. 30210/96, § 94, AİHM 2000-XI).

B. Somut Olayda Uygulama

41. Mahkeme, başvuranın özellikle, tutulduğu farklı cezaevlerindeki fiziksel koşullardan şikâyet etmediğini tespit etmekte, ancak daha ziyade sağlık durumu ve engelli olması dikkate alınarak tahliye edilmesi gerektiğini ileri sürdüğü kanısına varmaktadır. Dolayısıyla, Mahkeme, kendi incelemesini başvuranın mevcut hükümlülük koşullarıyla ve ilgilinin bu koşullarda özgürlükten yoksun bırakıcı bir cezaya katlanabilme gücüyle sınırlandıracaktır.

42. Öncelikle, Mahkeme, 9 Ocak 2011 tarihinde, başvuranın sol ön kolunun ve sağ elinin kesildiğini kaydetmektedir. Cezaevi İdaresi, 10 Haziran 2011 tarihinde, başvurana her iki eli için protezler sağlamıştır. Taraflar, bu protezlerin yararı hakkında ayrıntılı bilgi vermemektedirler. Mahkeme bununla birlikte, daha sonra düzenlenen birçok tıbbi raporda başvuranın yardım almadan kişisel ihtiyaçlarını karşılayamayacağını belirtildiğini kaydetmektedir.

43. Mahkeme, farklı cezaevi idarelerinin ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarına mahkûm edilen kişilerin tek kişilik odalarda cezalarını çekmeleri gerektiğini belirten mevzuatta haklı olarak istisna yapılmasına karar verdiklerini ve başvuranın çok kişilik odalara konulduğunu saptamaktadır.

44. Başvurana böylelikle, farklı cezaevlerinde hükümlü arkadaşları tarafından yardım edilmiştir. Mahkeme, bu yardıma ilişkin ayrıntılara dair taraflarca bilgilendirilmemiştir, ancak Mahkeme başvuranın bu durumdan şikâyet etmediğini gözlemlemektedir. Ayrıca Mahkeme, başvuranın sürekli bir yardımdan yararlandığını, hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler için öngörülen R tipi bir cezaevinde bulunduğu sırada, hükümlü arkadaşlarının yanına nakledilme isteğini dile getirdiğini ve bakıcıların yardımını reddettiğini tespit etmektedir (yukarıda 12. paragraf).

45. Her ne olursa olsun, Mahkeme, başvuranın, 29 Ağustos 2013 ve 14 Kasım 2013 tarihleri arasında, ardından 2 Şubat 2016 tarihinden itibaren,

cezaevi çalışanları tarafından sunulan yukarıda belirtilen yardımın haricinde, özellikle sıhhi tesisatla ilgili olarak, hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler için uygun bir donanımın bulunduğu ve farklı pratik düzenlemelerin uygulandığı R tipi cezaevlerine konulduğunu saptamaktadır (yukarıda 9-12. paragraflar). Dosyaya eklenen belgelere göre, başvuran hâlihazırda Menemen R Tipi Cezaevinde bulunmaktadır.

46. Bu koşullarda, Mahkeme, cezaevi makamlarının başvuran hakkında uygun tedbirler aldıkları kanaatine varmaktadır. Mahkeme, kendisine sunulan delillere dayanarak ilgili olaylara ilişkin genel bir değerlendirmede bulunarak, ceza adaletinin iyi işleminin kabul edilen tedbirlerden başka tedbirlerin alınmasını gerektirdiği bir durumun söz konusu olmadığı kanısına varmaktadır (bk., bu davaya uygulanabildiği ölçüde (*mutatis mutandis*), *Gengoux/Belçika*, No. 76512/11, § 60, 17 Ocak 2017, aksi yönde bir karar için (*a contrario*), *Hüseyin Yıldırım/Türkiye*, No. 2778/02, § 83, 3 Mayıs 2007). Bu nedenle, Mahkeme, başvuranın hükümlülük halinin devamının Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında insanlık dışı ya da aşağılayıcı bir muamele oluşturmadığı kanaatine varmaktadır.

47. Mahkeme, bu sonucu göz önünde bulundurarak, ayrıca, iç hukuk yollarının etkin olmadığı iddiası bağlamındaki şikâyetin - adli kararlar yalnızca ilgili mevzuata atıfta buldukları gerekçesiyle eleştirilebilir olsa bile - açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanısına varmaktadır. Bu bağlamda, Mahkeme, ulusal adli makamların bu türden bir rapora uymamaya karar verdikleri durumlarla ilgili olarak, gerekli bakım veya tedavilere yönelik tedbirler alarak, ilgilinin tahliyesine ilişkin tıbbi tavsiyeye uyulmasına ya da uyulmamasına karar vermenin söz konusu makamlara ait olduğunu (*Sakkopoulos/Yunanistan*, No. 61828/00, § 44, 15 Ocak 2004, *Erdem Onur Yıldız/Türkiye*, No. 49655/07, §§ 30-31, 27 Ekim 2009) ve somut olayda bu türden bir durumun geçerli olduğunu hatırlatmaktadır.

48. Sonuç olarak, başvuru açıkça dayanaktan yoksundur ve başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna

karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 20 Şubat 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Egidijus Kūris
Başkan